

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 48

(2000-2001)

Om lov om endring i lov 29. november
1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet
(forvalterordning for statens direkte
økonomiske engasjement)

*Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 16. mars 2001,
godkjent i statsråd samme dag.*

1 Innledning

Olje- og energidepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag til et nytt kapittel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven). Lovforslaget fremmes i tilknytning til problemstillingene, drøftelsene og forslagene i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) der Regjeringen foreslår at det opprettes et eget statsaksjeselskap som skal ha som oppgave å forvalte statens direkte deltakelse i petroleumsvirksomheten på basis av forretningsmessige prinsipper.

Statens direkte deltakelse i petroleumsvirksomheten representerer meget betydelige verdier. Det er derfor av stor betydning at statens andeler forvaltes på en måte som sikrer best mulig forvaltning av ressursene og høyest mulig verdiskapning for staten. Selskapet som foreslås etablert for å ivareta disse interessene vil altså tillegges en svært viktig oppgave. Samtidig er det i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) forutsatt at selskapet skal utføre denne oppgaven uten å bygge opp tilsvarende kompetanse som tradisjonelle oljeselskaper. Dette vil stille særlige krav til hvordan selskapet organiserer sin virksomhet.

2 Forvalterordning for SDØE - bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Dagens forvalterordning

Staten har i dag betydelige eierinteresser i petroleumsvirksomheten. Ved tildeling av utvinningstillatelser og tillatelser til anlegg og drift har myndighetene siden 1985 forbeholdt staten en prosentvis deltakerandel i et stort antall tillatelser. I tillegg kommer de deltakerandelene som ble tillagt staten ved omorganiseringen av Statoils deltakelse i petroleumsvirksomheten i 1985. De statlige andelene betegnes under ett som Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE).

Den norske stats oljeselskap a.s (Statoil) har siden 1985 vært forretningsfører for SDØE. Hovedtrekkene i ordningen er fastlagt i Statoils vedtekter §§ 10 og 11. Oppgaven som forretningsfører innebærer at Statoil ivaretar statens eierinteresser i det enkelte interessentskap der staten deltar, og at Statoil avsetter statens petroleum. Statoil er i dag et heleid statlig aksjeselskap (statsaksjeselskap). Statsråden i Olje- og energidepartementet er generalforsamling i selskapet og forvalter derigjennom statens eierinteresser i selskapet, jf. Grunnloven §§ 3, 12 og 19. De ordinære selskapsrettslige reglene i aksjeloven gjelder også for Statoil, men aksjeloven inneholder visse særregler som styrker generalforsamlingens stilling i statsaksjeselskaper (§§ 20-4 til 20-6). Gjennom bestemmelser i Statoils vedtekter (§ 10) har staten ytterligere utvidet sine styrings- og kontrollmuligheter i forhold til det som følger av aksjeloven.

Dagens forvalterordning er nærmere beskrevet i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) kap. 8. Det framgår der at ordningen bygger på følgende hovedprinsipper:

- De statlige deltakerandelene eies av staten, men forvaltes av statsaksjeselskapet Statoil.
- Forvaltningen av de statlige eierinteressene skjer på forretningsmessig grunnlag.
- Alle beslutninger og disposisjoner som inngår i forvaltningen, treffes av de styrende organene i Statoil.
- Statoil framtrer i forhold til omverdenen som innehaver av deltakerandelene og kan derfor i forhold til tredjemenn disponere på grunnlag av aksjelovgivningens legalfullmakter for styre og ledelse.
- Statoils styre har plikt til å bringe visse typer saker inn for generalforsamlingen ved Olje- og energiministeren, som etter forholdene kan ha avgjørelsesmyndighet.
- De økonomiske forholdene knyttet til de statlige eierinteressene holdes adskilt fra Statoil og inngår ikke i dets regnskaper.
- Det føres årlig resultatregnskap for de statlige eierinteressene basert på regnskapsprinsippet. Rapportering til statsregnskapet foretas etter kontantprinsippet.
- Forvalterordningen gir staten en netto kontantstrøm på årsbasis som kan disponeres via de årlige statsbudsjettene.

- Forvalterordningen trekker et prinsipielt skille mellom den forretningsdriften som knytter seg til statlige deltakerandeler og ordinær myndighetsregulering med hjemmel i petroleumslovgivningen.

2.2 Begrunnelsen for en ny forvalterordning. Delprivatisering av Statoil

I Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) foreslår departementet at Statoil delprivatiseres. Det betyr at dagens forvalterordning ikke kan videreføres i sin nåværende form, og at det må etableres en ny ordning for forvaltning av statens deltakerinteresser i petroleumsvirksomheten.

Som det er gjort nærmere rede for i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) kap. 8.2.1, side 60-61, legger departementet til grunn at hovedtrekkene i dagens forvalterordning har fungert tilfredsstillende. Det er naturlig at en ny ordning bør bygge på den ervervede erfaringen og i utgangspunktet ha tilsvarende egenskaper for framtiden. Lovforslaget er utformet på bakgrunn av dette.

3 Generelt om den nye forvalterordningen og hovedpunkter i lovutkastet

3.1 Hovedstruktur for den nye ordningen. Organisering av statens direkte deltakelse i petroleumsvirksomheten

Regjeringen går i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) inn for at det opprettes et aksjeselskap som skal ha som oppgave å ivareta de forretningsmessige interessene som er knyttet til statens direkte deltakelse i petroleumsvirksomheten. Det foreslås lovfestet at staten skal eie alle aksjene i selskapet, jf. lovforslaget § 11-2 første ledd. Selskapet omtales i denne proposisjonen som «forvalterselskapet» og «selskapet».

Som aksjeselskap vil forvalterselskapet i utgangspunktet være underlagt aksjelovens bestemmelser, herunder særreglene om statsaksjeselskaper i aksjeloven §§ 20-4 til 20-6. Dette er fastlagt i forslaget § 11-5. I forslaget er det gitt enkelte særregler for selskapet som avviker fra aksjelovens regulering.

De grunnleggende reglene om forholdet mellom staten og selskapet framgår av §§ 11-1, 11-2, 11-3 og 11-4 i lovforslaget.

Det foreslås at de statlige deltakerandelene fortsatt forvaltes av en juridisk enhet som er organisert på en velkjent måte (statsaksjeselskap), og som skal operere i samsvar med vanlige forretningsmessige prinsipper, jf. § 11-2 første og annet ledd og § 11-6. Beslutninger og disposisjoner som gjelder de statlige deltakerandelene skjer ved de styrende organene i selskapet, jf. særlig lovforslaget § 11-6 og de alminnelige reglene i aksjeloven. I tillegg pålegges styret i forslaget § 11-7 en særlig plikt til å forelegge visse typer saker for generalforsamlingen. Aksjene i selskapet forvaltes av departementet. Statsråden møter i generalforsamlingen i selskapet og ivaretar de rettigheter og plikter staten har som eier. Aksjeselskapsformen understreker både praktiske og rettslige skille mellom forretningsdrift og myndighetsregulering innenfor petroleumssektoren.

I forholdet mellom staten og selskapet foreslås det å videreføre prinsippene om at staten selv er den reelle eier av deltakerandelene som forvaltes av selskapet. Inntekter og utgifter som knytter seg til deltakerandelene holdes i tråd med dette utenfor selskapet, adskilt fra driften av dette, jf. forslaget § 11-2 tredje ledd. Forvalterselskapets virksomhet vil etter lovforslaget først og fremst bestå i å utføre forvalteroppgaver knyttet til statens eierinteresser i petroleumsvirksomheten. Selskapets kapitalgrunnlag og organisasjon tilpasses dette formålet, se nedenfor i kap. 3.4.

Selv om aksjeselskapsformen velges som utgangspunkt og selskapet foreslås regulert av lovgivningen for statsaksjeselskaper, er det altså behov for visse tilpasninger dersom den nye forvalterordningen skal kunne oppfylle viktige krav til egenskaper lik den tidligere ordningen. Valget av rettslig organisasjonsform er nærmere begrunnet i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 8.5.3, side 64-65, og i kap. 3.5 nedenfor.

3.2 Rettslige rammer for forvalterordningen

Lovforslaget som her legges fram, ligger innenfor de rammene som følger av relevante forfatningsrettslige bestemmelser. Det er særlig forholdet til Grunnloven § 19 om bestyrelsen av statens eiendommer og bedrifter og Grunnloven § 75 d som legger finansmyndigheten til Stortinget, som er av betydning i forhold til utformingen av en ny forvalterordning.

I denne forbindelse vil en også nevne Europaparlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF av 30. mai 1994 om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner (konsesjonsdirektivet), som er gjennomført i norsk rett. Direkte statlig deltakelse i tillatelsene er i overensstemmelse med konsesjonsdirektivet, men direktivet stiller visse krav til slik statsdeltakelse. Forvalterordningen som foreslås er fullt ut forenlig med konsesjonsdirektivets bestemmelser.

For øvrig vises det til framstillingen av de rettslige skrankene for utformingen av en ny forvalterordning i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) kap. 8.3, side 61-62.

3.3 Forvalterselskapets virksomhetsområde

Forvalterselskapets virksomhet vil funksjonelt være knyttet til petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel.

Selskapet vil ivareta statens direkte andeler i tillatelser gitt i medhold av petroleumsløven og i de interessentskapene som opprettes ved samarbeidsavtaler i henhold til tillatelsene, jf lovforslaget § 11-2 første ledd.

Ettersom eierskapet til deltakerandelene tilligger staten, vil selskapets virksomhet være begrenset til utførelse av arbeidsoppgaver knyttet til forvaltningen av statens deltakerinteresser. Forholdet mellom selskapet og staten som eier av SDØE-andelene, vil således være basert på at eier pålegger selskapet forvaltning av deltakerinteresser på vegne av staten og for statens regning og risiko.

I enkelte tilfeller organiseres petroleumsvirksomheten i selskaper og ikke i interessentskap. I henhold til lovforslaget § 11-1 annet ledd kan Kongen bestemme at forvalterselskapet også tillegges ansvaret for statens eierandeler i slike selskaper. I slike tilfeller vil bestemmelsene i lovforslaget gjelde så langt de passer.

Interessentskapene som eier og driver infrastruktur kan omfatte virksomhet som både ligger innenfor og utenfor petroleumsløvens virkeområde. Målsettingen med SDØE er å oppnå best mulig forvaltning av ressursene og høyest mulig verdiskaping for staten. For å oppnå denne målsettingen kan det i enkelte tilfeller være nødvendig at staten deltar i virksomhet som helt eller delvis ligger utenfor den virksomhet som petroleumsløven regulerer. Lovforslaget § 11-1 annet ledd innebærer at forvalterselskapet kan tillegges ansvaret for slik virksomhet som ligger utenfor petroleumsløvens virkeområde.

3.4 Forvalterselskapets størrelse og kapitalgrunnlag. Statens ansvar for selskapets forpliktelser

Det nye forvalterselskapet skal med hensyn til kompetanse og kapasitet tilpasses de oppgaver det skal ivareta. Selskapet har ikke behov for like omfattende kompetanse på alle områder som et tradisjonelt oljeselskap innehar. Selskapet må ha tilstrekkelig omfang og kompetanse til å kunne treffe beslutninger og avgi stemme på vegne av de statlige deltakerandelene i det enkelte interessentskap, slik at statens eierinteresser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Disse spørsmålene må også ses i sammenheng med adgangen til å benytte forretningsførere til utførelse av forvalteroppdraget som foreslås lovfestet i § 11-6 annet ledd.

Selskapet vil bli registrert som rettighetshaver for statens deltakerandeler. Selskapet skal opptre utad i eget navn, og for statens regning. Som part i samarbeidsavtaler vil selskapet måtte påta seg forpliktelser av meget betydelig økonomisk omfang. I de kommersielle relasjoner som selskapet vil opptre, er det nødvendig at selskapet fremstår med en slik økonomisk soliditet som en større aktør i petroleumsvirksomheten trenger. Det foreslås at selskapet gis et slikt økonomisk grunnlag ved at staten påtar seg ansvar for selskapets forpliktelser. Dette er en naturlig løsning ut fra at virksomheten direkte gjelder statens egne eierinteresser. Som i dag vil inntekts- og utgiftsstrømmene knyttet til virksomheten gå rett til og fra staten. Ved at det etableres en slik direkte sammenheng mellom statens direkte økonomiske interesse i virksomheten og ansvaret, kan det unngås at selskapet må bygge opp en meget omfattende selskapskapital. Dette ville vært nødvendig dersom staten ikke skulle påta seg ansvar som foreslått. Selskapet måtte da selv innehatt et tilstrekkelig kapitalgrunnlag for å inngå i de meget omfattende forpliktelser som følger av denne virksomheten.

Alternativet til et alminnelig ansvar for staten for forvalterselskapets forpliktelser ville være å tilføre selskapet tilstrekkelig kapital, for eksempel ved overføring av statlige deltakerandeler til selskapet. Dette ville i tilfelle måtte tilsvare meget betydelige verdier. Kapitalen måtte, for å sikre kreditorenes interesser, undergis bindinger til selskapet på samme måte som for aksjeselskaper generelt, jf. blant annet aksjeloven § 3-6 om utdelinger av midler fra selskapet. I den situasjonen ville ikke kontantstrømmen fra disse SDØE-andelene kunne gå direkte til staten, men måtte oppebæres som skatt og utbytte fra forvalterselskapet. Dette anses som en utjenlig løsning i forhold til at staten innehar den direkte økonomiske interesse i virksomheten ved sitt eierskap og ved at inntekts- og utgiftsstrømmene går direkte til staten. Forslaget om at staten i stedet påtar seg ansvar for selskapets forpliktelser gir grunnlag for at selskapet kan ha en begrenset aksjekapital som står i samsvar med den forvaltervirksomhet selskapet skal drive.

Statens ansvar foreslås lovfestet. Det kunne ha vært et teoretisk alternativ at staten avgir særskilte garantier i forbindelse med de konkrete forpliktelser som selskapet påtar seg. Dette anses imidlertid som vanskelig gjennomførbart i praksis. Selskapet vil løpende måtte inngå økonomiske forpliktelser av et slikt omfang at garantistillelser ville vært nødvendig. Dette vil kunne innebære behov for hyppige garantistillelser i raskt tempo. I praksis vil det kunne være vanskelig å imøtekomme et slikt behov. Et generelt lovfestet ansvar vil i stedet

gi selskapet det nødvendige løpende grunnlag for sin virksomhet, og samtidig gi notoritet i forhold til eksisterende og fremtidige medkontrahenter.

Et slikt ansvar påfører, i kombinasjon med selskapets forretningsmessige frihet, staten en risiko som det må tas hensyn til ved utforming av lovforslaget. Det vil kunne oppstå ansvar for staten i tilknytning til alle de forpliktelser denne virksomheten innebærer, på samme måte som ansvar kan oppstå for de andre aktører i petroleumsvirksomheten. Dette er en naturlig og direkte konsekvens av at staten velger å ha det direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Av denne grunn foreslås det også regler som setter visse rammer for forvalterselskapets økonomiske og forretningsmessige handlefrihet, og som gir staten forsvarlige styrings- og kontrollmuligheter. Lovforslaget inneholder regler om styrets plikt til å forvalte deltakerandelene i samsvar med fastsatte bevilgninger og fullmakter jf. forslaget § 11-6 første ledd, om styrets plikt til å sørge for tilsyn med forretningsførerens utførelse av sine arbeidsoppgaver, jf. forslaget § 11-6 annet ledd, tredje punktum, og om styrets plikt til å forelegge bestemte saker for generalforsamlingen, jf. forslaget § 11-7. Videre fastslås det i forslaget § 11-4 at selskapet ikke kan oppta lån eller stille sikkerhet uten Stortingets samtykke. Lovforslaget ligger innenfor de skranker som måtte følge av Grunnloven § 75 d om Stortingets bevilgningsmyndighet og adgangen til å la frittstående organer stifte forpliktelser som binder staten.

Forvalterselskapet skal forvalte SDØE-andelene. I henhold til forslaget § 11-6 første ledd annet punktum har styret i forvalterselskapet også en plikt til å vurdere sammensetningen av porteføljen og eventuelt fremme forslag til generalforsamlingen om mulige endringer. Forvalterselskapet vil være registrert i petroleumsregisteret som rettighetshaver til SDØE-andelene. Etter § 11-2 vil imidlertid eiendomsretten tillegges staten. Når det gjelder salg, kjøp eller bytte av andeler etter at andelene er overført til forvalterselskapet, vises det til merknadene til § 11-6 nedenfor. Porteføljetilpasning må skje innenfor den fullmakten Stortinget til enhver tid har gitt til dette.

3.5 Selskapsform

I Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) anbefales det at selskapet organiseres som et aksjeselskap. Ettersom staten vil være eiere av aksjene i selskapet, vil selskapet bli et statsaksjeselskap som reguleres av særbestemmelsene i aksjeloven §§ 20-4 til 20-6.

Bruk av aksjeselskapsformen innebærer en fortsettelse av den selskapsform som har ligget til grunn for forvalterordningen for SDØE gjennom mer enn femten år. De mange medkontrahenter i inn- og utland som selskapet har og vil få, vil således fortsatt kunne forholde seg til en juridisk enhet som er velkjent for dem så vel som i næringslivet generelt, og som forventes å opptre i samsvar med vanlige forretningsmessige prinsipper.

Statsaksjeselskapsformen gir også grunnlag for å videreføre statens styring og kontroll med forvalterselskapet på samme måte som overfor Statoil som dagens forvalterselskap for SDØE. Statoil-ordningen har vist seg hensiktsmessig gjennom den perioden ordningen har eksistert. Videre er ordningen innarbeidet og velkjent for de andre aktørene i petroleumsvirksomheten. I samarbeidsavtalene i utvinningstillatelsene til og med 14. konsesjonsrunde,

såvel som i de fleste eieravtalene for transport-interessentskapene, er det således innarbeidet særlige stemmeregler for situasjonen når forvalterselskapet stemmer på grunnlag av beslutning i selskapets generalforsamling. Oljeselskapene, som er parter i disse avtalene, er dermed velkjent med betydningen av generalforsamlingsvedtak i statsaksjeselskap.

Det har også vært vurdert hvorvidt statsforetaket er en egnet organisasjonsform for forvalterselskapet.

Statsforetaket er en organisasjonsform som særlig er ment benyttet for ivaretagelse av offentlige interesser og politiske mål. Selv om dette ikke er kommet direkte til uttrykk i statsforetaksloven, er statsforetaket ment å være en hensiktsmessig organisasjonsform for statlig forretningsdrift på områder der staten også har sektorpolitiske hensyn å ivareta (jf. NOU 1991:8 blant annet side 39 - 41, 43 - 44 og Odelstingsproposisjon nr. 32 (1990-91) kap. 3, side 19). Forvalterselskapets virksomhet vil imidlertid være av rent forretningsmessig art. Det vil kunne svekke forvalterselskapets forretningsmessige styrke dersom medkontrahenter får grunnlag for å anta at selskapet også skal ivareta sektorpolitiske formål. Det anses at staten har tilfredsstillende adgang til å ivareta politiske målsetninger og behov gjennom petroleumslovgivningen. Det er da ønskelig å holde statens forretningsmessige virksomhet gjennom forvalterselskapet og statens politiske og forvaltningsmessige virksomhet klart adskilt, slik at en unngår en sammenblanding av disse roller i forvalterselskapets virksomhet.

Ettersom staten er ansvarlig for selskapets forpliktelser og skal bevilge midler til selskapets drift, er det ikke grunn til å tro at selskapet vil kunne oppløses eller avvikles uten at eventuelle fordringshavere er dekket. For å sikre fordringshavere i en slik situasjon har man likevel funnet grunn til regulere en slik situasjon, og det er da naturlig å ta utgangspunkt i statsforetakslovens regler om dette.

Av disse grunner har regjeringen foreslått at forvalterselskapet bør organiseres som et statsaksjeselskap i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000 - 2001) kap 8.5 og 8.6, side 64, 65 og 69. Når det gjelder oppløsning og avvikling henvises det imidlertid til statsforetakslovens løsninger.

3.6 Det økonomiske forholdet mellom staten og selskapet.

Regnskap

For at staten som eier av deltakerandeler i petroleumsvirksomheten fortsatt skal sikres en årlig netto kontantstrøm som kan inkluderes i og disponeres over statsbudsjettet hvert år, foreslår departementet som nevnt at de statlige deltakerandelene skal eies av staten, og ikke av selskapet. Dette kommer til uttrykk i forslaget § 11-2 første og annet ledd. Alle inntekter og utgifter knyttet til statens eierinteresser skal holdes utenfor forvalterselskapets eget regnskap, jf. forslaget § 11-2 tredje ledd.

Etter lovforslaget § 11-2 tredje og fjerde ledd skal staten stille midler til rådighet for selskapet, både til dekning av utgifter som knytter seg til forvaltningen av statens deltakerandeler og til selskapets drift. Inntekter og utgifter knyttet til statens deltakerandeler vil være underlagt statens bevilgningssys-

tem. Rammene for selskapets totale virksomhet vil i praksis bli trukket opp gjennom beslutninger knyttet til statsbudsjettet.

Forvalterselskapet pålegges i forslaget § 11-2 tredje ledd, jf. § 11-8, en plikt til å føre to adskilte regnskaper. Det skal føres eget resultatregnskap for inntekter og utgifter som gjelder statlige deltakerandeler etter særskilt fastsatte regler. Resultatregnskapet skal suppleres med årsberetning, balanse og ressursregnskap jf. forslaget § 11-8. Selskapet må rapportere til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Selskapets eget regnskap reguleres av regnskapslovgivningen.

Riksrevisjonen vil på vanlig måte føre kontroll med forvaltningen av de statlige eierinteressene, jf. Grunnloven § 75 k. I forhold til driften av selskapet vil reglene i aksjeloven § 20-6 om Riksrevisjonens kontroll få anvendelse.

Staten mottar inntektene fra de statlige deltakerandelene. Staten er fritatt for skatteplikt både for inntekt og formue, jf. skatteloven § 2-30 første ledd. Inntektene fra de statlige deltakerandelene er således ikke gjenstand for beskatning.

Forvalterselskapet vil som aksjeselskap i utgangspunktet være undergitt skattelovgivningen på vanlig måte for eventuelle inntekter selskapet selv måtte erverve. Det foreslås imidlertid å unnta selskapet fra skatteplikt. Begrunnelsen for dette er i det vesentlige av praktisk art. Ved å unnta selskapet fra skatteplikt unngår man at oppdelingen av selskapets inntekter og utgifter på den ene siden, og statens inntekter og utgifter på den annen, reiser skattemessige problemstillinger. Et slikt unntak fra skatteplikt vil ikke være av betydning for statens inntekter. Staten vil som nevnt stille midler til rådighet for forvalterselskapet til dekning av utgifter som knytter seg til selskapets drift. Finansdepartementet vil fremme forslag om tilføyelse i skatteloven om at selskapet fritas for skatteplikt.

3.7 Forvalterselskapets rettigheter og plikter

Forvalterselskapet skal som deltaker i interessentskapene ha rettigheter og plikter som deltaker i henhold til samarbeidsavtalene og eieravtalene og som rettighetshaver etter regler gitt i eller i medhold av petroleumsløven med tilhørende forskrifter, jf. lovforslaget § 11-2 annet ledd annet punktum. Utgangspunktet er at selskapet vil likestilles med andre rettighetshavere, men det vil gjelde enkelte særregler med hensyn til stemmerett for selskapet som forvalter statens deltakerandeler, se også merknadene til lovforslaget § 11-2.

Gjennomføringen av et formelt skille mellom Statoils egen deltakerandel og statens deltakerandel i tillatelser der staten deltar direkte, vil aktualisere visse stemmerettsspørsmål. De norske samarbeidsavtalenes stemmeregler bygger på en kombinasjon av krav til antall og krav til prosentvis tilslutning for at gyldig vedtak skal være fattet. Disse prinsippene ble gjennomført i 1985 og har siden vært lagt til grunn for utforming av stemmeregler, også i eieravtalene for rørledningsinteressentskapene. På grunn av størrelsen på staten og Statoils deltakerandeler i et stort antall tillatelser, vil en oppsplitting i en andel for Statoil og en for det nye forvalterselskapet sannsynligvis gjøre det nødvendig å endre stemmereglene både med hensyn til kravene om antall og prosentvis tilslutning. Dette skal blant annet gjennomføres slik at stemmevekten til de

øvrige deltakerne i interessentskapene påvirkes minst mulig. Dette er en velkjent problemstilling fra tilfeller hvor det ved salg, bytte eller fusjon tidligere har funnet sted endringer i sammensetningen av interessentskap. Samarbeidsavtalene for de enkelte interessentskap inneholder derfor bestemmelser om prinsippene for nødvendige tilpasninger og departementets godkjenning av nye stemmereglene, samt departementets adgang til å fastsette stemmereglene dersom gruppen selv ikke når fram til enighet om endringer. Når statens deltakerandeler skal overføres fra Statoil til det nye forvalterselskapet, vil stemmereglene dermed kunne fastsettes gjennom det etablerte systemet for overføring av andeler i samarbeidsavtalene.

Spørsmål i forbindelse med statlig stemmerett er nærmere behandlet i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 8.5.5, side 67-68.

3.8 Særlig om foreleggelsesplikten

Statsråden forvalter statens eierinteresser gjennom posisjonen som generalforsamling i forvalterselskapet. Statsaksjeselskapsformen er utformet i tråd med dette. Når forvalterselskapet får i oppdrag å forvalte de deltakerandeler som tilhører staten, foreslår departementet at styret i selskapet pålegges en særlig plikt til å forelegge bestemte saker for generalforsamlingen, jf. lovforslaget § 11-7. Bestemmelsen utvider generalforsamlingens styrings- og kontrollmuligheter med selskapets forvaltning av statens eiendom. En slik foreleggelsesplikt sikrer at staten har tilstrekkelig styring og kontroll med forvaltningen av statens eiendom, jf. Grunnloven § 19.

Selskapet gis i lovforslaget § 11-6 annet ledd adgang til å engasjere forretningsførere til å forvalte statens deltakerandeler i de enkelte interessentskapene. Forretningsføreravtalene må blant annet inneholde regler om rapporteringsplikt for forretningsføreren som sikrer at forvalterselskapet kan oppfylle sin foreleggelsesplikt overfor generalforsamlingen.

For øvrig vises det til Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 8.5.3, side 66, og merknadene til forslaget § 11-7.

3.9 Konstitusjonelt ansvar

Som nevnt i kapittel 3.4 ovenfor foreslås det at staten påtar seg ansvar for forvalterselskapets forpliktelser, jf. lovforslaget § 11-3. For at forvalterselskapet skal kunne opptre utad på vegne av staten uten å inneha et omfattende kapitalgrunnlag er det nødvendig at staten påtar seg et slikt ansvar. Dette ansvaret innebærer at statsrådets ansvar for selskapet vil være et annet enn dersom det ikke ble stilt en slik garanti fra statens side. Det må videre legges til grunn at statsrådets ansvar for et statsaksjeselskap med en slik lovfestet garanti nærmer seg det ansvar statsråden har for et statsforetak. For en nærmere drøftelse av dette vises det til Odelstingsproposisjon nr. 32 (1990-91) om lov om statsforetak side 14 og NOU 1991:8 side 51-52.

3.10 Avsetning av statens petroleum

Utformingen av en ordning for avsetning av statens petroleum reiser særlige spørsmål i tillegg til spørsmål som gjelder selve forvaltningen av den statlige

Om lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement)

deltakerinteressen i de enkelte interessentskapene. Dette er nærmere framstilt i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 8.5.4, side 67.

Forvalterselskapet må bygge opp kompetanse til å ivareta ansvaret for og overvåking av ordningen.

4 Høring

Olje- og energidepartementet har besluttet at lovforslaget skal unntas fra alminnelig høring, jf. Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget (Utredningsinstruksen), fastsatt ved kongelig resolusjon 18. februar 2000 punkt 5.4. Det har vært viktig å kunne fremlegge lovforslaget på et tidspunkt som gjør at dette kan behandles samtidig med Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), og således danne grunnlag for gjennomføringen av de forslagene som der er fremmet. Dertil kommer at lovforslaget angår organisering av statlig virksomhet og ikke er ment å påvirke private parter direkte.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Opprettelsen av og driften av forvalterselskapet vil kreve bevilgninger fra Stortinget.

For det første vil selskapet måtte tilføres midler til aksjekapital. Staten skal svare for de økonomiske forpliktelsene til selskapet. Dette gjør det mulig å utstyre selskapet med en begrenset egenkapital sett i forhold til de forpliktelsene selskapet vil måtte påta seg.

For det andre vil Stortinget måtte bevilge midler til drift av selskapet. Det er forutsetningen at selskapets organisasjon skal være begrenset. Statoil har hittil ikke mottatt vederlag for oppgaven som forretningsfører for SDØE, men har belastet selskapets egne budsjetter for utgifter knyttet til forvalteroppgaven. Utgifter knyttet til forvaltningen av de statlige eierinteressene i petroleumsvirksomheten har derfor til nå indirekte og delvis vært dekket av staten.

Framtidige bevilgninger til dekning av kostnader og investeringer knyttet til statens deltakerandeler og netto kontantstrøm fra andelene vil ikke bli påvirket av den nye forvalterordningen.

6 Merknader til lovforslaget

Innledning

Kapittel 11 inneholder bestemmelser som i hovedsak fastlegger den nye forvalterordningen for statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Regelverket bygger på det prinsipp at den forretningsmessige virksomhet knyttet til forvaltningen av statens eierandeler i petroleumsvirksomheten ikke skal utføres av staten selv. Forvalteroppgavene legges derfor til et eget statsaksjeselskap særskilt opprettet for dette formål. Et viktig hensyn er her at dette vil markere skillet mellom statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten og statens rolle som reguleringsmyndighet i samsvar med regelverket i petroleumsloven med tilhørende forskrifter.

Dette selskapet skal forestå forretningsdriften på vegne av staten, og skal ikke kunne drive annen virksomhet enn slik virksomhet som følger av forvalteroppgavene. Selskapets utgifter skal dekkes ved bevilgninger fra staten, og selskapet skal ikke innrette sin egen virksomhet som forvalter med sikte på bedriftsøkonomiske målsetninger. Selskapet skal heller ikke ha egne økonomiske interesser knyttet til den forretningsvirksomhet som det pålegges å drive for statens regning. Selskapet skal ved forvaltningen ha som siktemål å oppnå best mulig økonomisk resultat for staten som eier. Dette må ses i sammenheng med statens felles eierskapsstrategi som eier av SDØE og majoritets-eier i Statoil.

Forvalterselskapet skal på samme måte som Statoil, som hittil har forestått forvaltningen av statens deltakerinteresser i petroleumsvirksomheten, være rettighetshaver med de rettigheter og plikter som øvrige rettighetshavere i petroleumsvirksomheten normalt vil ha. Det vil således tilligge selskapet å opptre utad i eget navn og treffe de disposisjoner i forhold til tredjemenn og andre beslutninger som inngår i forretningsdriften knyttet til forvaltningen av de statlige deltakerandeler. Deltakerandelene skal imidlertid fortsatt være eiet av staten, og de inntekter og utgifter som virksomheten knyttet til deltakerandelene fører med seg, skal kanaliseres direkte til staten som den som selskapet utfører sine arbeidsoppgaver på vegne av. De økonomiske forhold mellom staten som eier og selskapet som forvalter av deltakerandelene skal således holdes helt adskilt fra selskapets egen virksomhet som forvalter. Dette synliggjøres ved at selskapet skal føre et særskilt regnskap for inntekter og utgifter som gjelder de deltakerandeler selskapet forvalter. Hovedtrekkene ved forvalterselskapets stilling fremgår av bestemmelsene i forslaget § 11-2.

Staten skal tilføre forvalterselskapet egenkapital og midler i et omfang som er tilpasset den virksomhet selskapet skal drive, som kun er å utføre fastsatte forvalteroppgaver. Forretningsvirksomheten knyttet til de deltakerandeler som forvaltes, har selvsagt ganske andre økonomiske dimensjoner, men forretningsdriften skjer helt ut for statens regning. Utad er det imidlertid selskapet og ikke staten som skal opptre som rettighetshaver, blant annet være part i et betydelig antall samarbeidsavtaler og en rekke forskjellige typer av kontraktsforhold av meget stor økonomisk rekkevidde. I betraktning av sel-

skapets relativt sett ubetydelige kapitalgrunnlag vil det i praksis være forretningsmessig umulig for selskapet å kunne opptre utad på denne måten med mindre staten selv påtar seg ansvar for de forpliktelser som selskapet på denne måten pådrar seg. Dette er det redegjort nærmere for foran i kap. 3.4.

Forslaget § 11-3 inneholder derfor en uttrykkelig regel om at staten svarer for forvalterselskapets forpliktelser. I betraktning av at selskapet skal være et statsaksjeselskap (heleiet av staten), kan denne regelen formelt oppfattes som et unntak fra det aksjerettslige prinsipp at en aksjeeier ikke svarer for selskapets forpliktelser og heller ikke har plikt til å skyte inn mer kapital enn sitt aksjeinnskudd. I denne sammenheng må imidlertid bestemmelsen i forslaget § 11-3 reelt først og fremst ses som et unntak fra prinsippet om at den som utad opptrer i eget navn ved ivaretagelsen av en annens økonomiske forhold, normalt ikke pådrar den annen noe ansvar overfor tredjemenn. Karakteristisk for forvalterordningen har vært og vil fortsatt være at forvalterselskapet skal opptre overfor omverdenen som rettighetshaver, men at selskapet ved å gjøre dette reelt bare ivaretar statens og ikke egne økonomiske anliggender. De forpliktelser som selskapet pådrar seg ved utførelsen av forvalteroppgavene er derfor statens ansvar, både i forholdet utad til omverdenen og i forholdet innad mellom staten og selskapet, se forslaget § 11-3 og § 11-2 tredje ledd.

Ved utformingen av bestemmelsene i forslaget til nytt kapittel 11 med regler om den nye forvalterordningen er det lagt vesentlig vekt på at alle viktige elementer i den rettslige regulering skal fremgå så klart som mulig av petroleumsloven selv. Dette innebærer at en på enkelte punkter har tatt med regler som i noen grad følger av annen lovgivning eller av alminnelige rettsregler. En har også i lovbestemmelsene inkludert regler om forhold som det ellers nok ville være tilstrekkelig å omtale i motivene. Det er i denne sammenheng lagt avgjørende vekt på at petroleumsvirksomheten gjelder meget store verdier, og at såvel norske som utenlandske aktører har behov for den rettsikkerhet som kan oppnås ved samlet lovfesting av de reglene som skal gjelde for den nye forvalterordningen etter omorganisering av statens direkte deltakelse. Særlig i forhold til utenlandske brukere, herunder ulike myndigheter, er det viktig å unngå mulige misforståelser som følge av manglende kjennskap til øvrige deler av norsk lovgivning eller norsk lovgivningstradisjon for øvrig kan foranledige.

Det har vært vurdert hvorvidt en kunne nøye seg med å nedfelle bestemmelsen om foreleggelsesplikt i forslaget § 11-7 i forvalterselskapets vedtekter. Dette ville gi større fleksibilitet i forhold til eventuelle endringer av bestemmelsen enn når denne vedtas i lovs form. Den særlige foreleggelsesplikten som foreslås lovfestet er sentral i forholdet mellom styret og eieren. Den innebærer at en rekke saker som i et aksjeselskap normalt vil bli besluttet av styret alene, skal forelegges generalforsamlingen før beslutning fattes. På bakgrunn av den erfaring man har vunnet med § 10 i Statoils vedtekter er det heller ikke grunn til å tillegge hensynet til endringsfleksibilitet særlig vekt. Samlet sett anses det således ønskelig å nedfelle styrets foreleggelsesplikt sammen med andre sentrale bestemmelser i loven.

Til § 11-1 Statens deltakelse i petroleumsvirksomhet

Paragrafen bygger på at staten har eiendomsretten til petroleumssressursene, og at staten kan forbeholde seg rett til selv å delta i petroleumsvirksomhet.

Første ledd første punktum fastslår, i samsvar med konsesjonspraksis, at staten som hovedregel deltar i petroleumsvirksomhet ved å forbeholde seg en fastsatt andel i en utvinningstillatelse eller annen tillatelse gitt i henhold til loven, og dermed i det interessentskap som opprettes i henhold til tillatelsen. Det kan således også dreie seg om andeler i tillatelser til anlegg og drift av rørledninger eller annen infrastruktur. Med samarbeidsavtale menes her både de samarbeidsavtaler som inngås for virksomhet under utvinningstillatelser og de eieravtaler som inngås for virksomhet under tillatelser til anlegg og drift av infrastruktur. Andelen kan forbeholdes ved konsesjonstildeling fordi staten ikke trenger konsesjon, jf. petroleumsløven § 1-3.

De deltakerandeler staten for tiden eier, og de andeler i nye tillatelser staten senere kan forbeholde seg utgjør til sammen Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Kongen skal fortsatt avgjøre om staten skal forbeholde seg andeler i nye tillatelser, jf. petroleumsløven § 3-6. Kongen har adgang til å forbeholde staten en «fastsatt» andel, dvs. størrelsen på statens andel må fastsettes ved tildeling av tillatelsen. Kongen står fritt til å bestemme omfanget av den direkte statsdeltakelsen. Kongen står også fritt til å bestemme hvilke kriterier som skal legges til grunn for beslutningen om deltakelse og for omfanget av deltakelsen.

Petroleumsløven § 3-6 åpner i tillegg for at Kongen kan bestemme at staten vil drive bestemte former for petroleumsvirksomhet helt i egen regi. Det fremgår derfor av *annet ledd* at Kongen kan bestemme at staten skal delta «på annen måte» enn hovedregelen i første ledd angir. Dette vil være aktuelt hvis petroleumsvirksomhet skal drives gjennom eget selskap og ikke i interessentskap som hittil har vært det vanlige. Det er eksempelvis foreslått i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap 7.6, side 59, at staten skal erverve eierandel i Norpipe som er organisert i et aksjeselskap.

Etter *annet ledd* kan Kongen også bestemme at staten skal delta i virksomhet som har tilknytning til petroleumsvirksomhet, men som likevel faller utenfor petroleumsløvens virkeområde, jf. petroleumsløven § 1-4. Dette vil særlig være aktuelt i forhold til anlegg og virksomhet ved de terminalanlegg som etter hvert er etablert og må ventes å bli etablert langs norskekysten i tilknytning til infrastruktur for utvinning av petroleum. For å oppnå målsettingen med SDØE; å oppnå best mulig forvaltning av petroleumssressursene og høyest mulig verdiskapning for staten, kan det derfor i en del tilfeller være hensiktsmessig at staten selv deltar i virksomhet som ligger utenfor den virksomhet som petroleumsløven regulerer. Således er det for eksempel i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 7.6, side 59, foreslått at staten skal kjøpe en andel i råoljeterminalen på Mongstad. Avhengig av utviklingen i olje- og gassmarkedene kan det også tenkes å være ønskelig ut fra hensynet til norsk petroleumsvirksomhet at staten tar eierposisjoner i tilsvarende anlegg og virksomhet i utlandet eller på utenlandsk kontinentalsokkel.

Annet ledd gjør det klart at Kongen vil kunne treffe vedtak om slik deltakelse fra statens side uten hinder av begrensninger som ellers måtte følge av bestemmelsene om petroleumsløvens virkeområde, jf. petroleumsløven § 1-4.

Dersom slikt vedtak treffes, skal etter forslaget til *annet ledd annet punktum* reglene i kapittel 11 gjelde tilsvarende så langt de passer ved forvaltningen av statens eierandeler i anlegg og virksomhet utenfor lovens virkeområde. En har lagt vekt på at anleggene og virksomheten kan være økonomisk eller praktisk knyttet til anlegg og virksomhet som omfattes av petroleumsløven. Praktiske hensyn tilsier da at forvalterordningen i hovedsak bør være den samme, dvs. at forvaltningen legges til det forvalterselskapet som omhandles i forslaget § 11-2. I tilfelle hvor dette ikke slår til i alle henseender, vil Kongen kunne treffe vedtak om nødvendige tilpasninger.

Til § 11-2 Forvalterselskapet

Paragrafen fastsetter grunntrekkene ved den nye forvalterordningen. Utgangspunktet er at de forretningsmessige forhold vedrørende statens deltakerinteresser i petroleumsvirksomheten skal ivaretas av et særskilt forvalterselskap, opprettet som aksjeselskap. Staten skal eie alle aksjene, og selskapet vil således være statsaksjeselskap i aksjelovens forstand. Paragrafen fastlegger hovedtrekkene ved selskapets stilling som forvalter av statens deltakerandeler såvel i forholdet til omverden som i forholdet mellom staten og forvalterselskapet.

Som ledd i utførelsen av sine forvalteroppgaver kan selskapet gjøre bruk av særskilt engasjerte forretningsførere, se forslaget § 11-6 annet ledd. Spørsmål vedrørende engasjement av forretningsførere skal forelegges generalforsamlingen etter forslaget § 11-7 første ledd bokstav d.

Etter *første ledd* skal selskapets forvalteroppgaver omfatte både de deltakerandeler staten eier og de deltakerandeler staten måtte forbeholde seg ved senere tildelinger av tillatelser. Det betyr bl.a. at deltakerandeler som i dag forvaltes av Statoil og som staten skal beholde, må overføres til det nye forvalterselskapet. Selskapet vil dermed tre inn i de samarbeidsavtaler m.v. som knytter seg til deltakerandelene. Ettersom selskapet skal forvalte statens portefølje av deltakerandeler til enhver tid, vil selskapets forvalteroppgaver således påvirkes av porteføljetilpasninger ved senere bytte, kjøp eller salg av deltakerandeler, jf. forslaget til § 11-6 første ledd.

Det er de *forretningsmessige forhold* vedrørende den statlige deltagelse i petroleumsvirksomheten som selskapet skal forvalte på vegne av staten. Den statlige regulering og styring av petroleumsvirksomheten med hjemmel i petroleumsløven og forskriftsverket vil som hittil i sin helhet forestås av departementet. Selskapet skal således bygge sine disposisjoner på vanlige forretningsmessige vurderinger, og det skal derfor ikke ha til oppgave å ta i betraktning forhold som skal ivaretas gjennom myndighetsstyringen av petroleumssektoren. For øvrig bør det merkes at myndighetenes reguleringer i første rekke vil rette seg mot det enkelte interessentskap og dets operatør, og ikke mot de enkelte deltakere i interessentskapet. En annen sak er at myndighetsreguleringen dermed vil få virkning også i forhold til den statlige deltakerandel i interessentskapet.

De forretningsmessige forhold som selskapet skal ivareta på vegne av staten, vil for det første omfatte oppfølging av statens deltakerandeler i de enkelte interessentskap. Det fremgår av *annet ledd første punktum* at forvalterselskapet skal være rettighetshaver for de deltakerandeler forvaltningen

omfatter. Dette vil fremgå av petroleumregisteret slik som i dag med anmerking om at staten er eier av deltakerandelene.

Dette innebærer bl.a. at selskapet skal være representert i styringskomiteen i det enkelte interessentskap, eventuelt ved engasjert forretningsfører, og delta i behandlingen av de saker som forelegges komiteen. Selskapet vil ha stemmerett i styringskomiteen med den stemmevekt som følger av de vanlige stemmereglerne i den konkrete samarbeidsavtale. I særlige saker vil det etter samarbeidsavtalene være knyttet økt stemmetyngde til statens deltakerandel. Departementet foreslår at disse særlige stemmeregler blir videreført, og forslaget § 11-7 tredje ledd krever at spørsmål om bruk av slik stemmerett skal forelegges generalforsamlingen på forhånd.

I henhold til samarbeidsavtaler knyttet til utvinningstillatelser tildelt før 1. september 1995 (dvs. til og med 14. konsesjonsrunde) og til tillatelser til anlegg og drift av rørledninger m.v., har forvalterselskapets (staten) stemme særlig vekt i viktige saker dersom stemme avgis i henhold til vedtak i generalforsamlingen i forvalterselskapet («generalforsamlingsklausulen»).

Ordningen er en noe annen når det gjelder utvinningstillatelser tildelt etter 1. september 1995 (dvs. fra og med 15. konsesjonsrunde for utvinnings-tillatelser).

Etter forskrift 27. juni 1997 nr 0653 til lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsforskriften) § 12, jf. konsesjonsdirektivet artikkel 6 nr. 3, er det tre forutsetninger for utøvelse av stemmerett for en statlig deltakerandel etter de alminnelige stemmeregler. Som følge av disse reglene skal forvalterselskapet for det første utøve sin stemmerett på grunnlag av synlige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og utøvelsen skal ikke være til hinder for at avgjørelser kan fattes på grunnlag av alminnelige forretningsmessige prinsipper (§ 12 annet ledd bokstav a). For det andre har selskapet ikke stemmerett i saker vedrørende leverandørvalg til virksomheten (§ 12 annet ledd bokstav b). For det tredje kan selskapet ikke sammen med en eller flere offentlige enheter utgjøre stemmerettsflertall i andre avgjørelser. På den annen side har staten ved selskapet adgang til å nedlegge veto i saker som gjelder statens utvinningspolitikk eller finansielle interesser (§ 12 tredje ledd). Det er denne bestemmelse som tilsvarende «generalforsamlingsklausulen» som er omtalt ovenfor. Det er forutsetningen at stemmereglerne i samarbeidsavtaler knyttet til tillatelser som reguleres av disse bestemmelsene og der selskapet deltar, blir tilpasset disse prinsippene. Det vises for øvrig til lovforslaget § 11-7 og til drøftelsen av statlige stemmerettigheter i Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001), kap. 8.5.5, side 67-68.

Som det fremgår av Stortingsproposisjon nr. 36 (2000-2001) kap. 8 legger departementet til grunn at det ikke er hensiktsmessig å bygge opp en omfattende teknisk og forretningsmessig kompetanse i forvalterselskapet, og at statens olje og gass som genereres gjennom SDØE, samt statens avgiftsolje, således ikke avsettes av forvalterselskapet. En viktig del av forvalterselskapets oppgaver vil imidlertid være knyttet til overvåking av avsetning av den olje og gass som statens deltakerandeler genererer.

Selskapets forvalteroppgaver vil også omhandle en rekke andre forretningsmessige forhold som en vanlig rettighetshaver vil måtte ivareta. Viktige sider av alminnelig forretningsdrift i petroleumsvirksomheten fremgår av for-

slaget § 11-7 første ledd som gjelder styrets plikt til å forelegge bestemte saker for generalforsamlingen. Alle beslutninger vedrørende forretningsdriften vil bli truffet av de styrende organer i forvalterselskapet.

Når forvalterselskapet skal være rettighetshaver for de statlige deltakerandelene, vil dette i forhold til det enkelte interessentskap innebære at selskapets rettsstilling blir den samme som for de øvrige deltakerne. Dette fremgår uttrykkelig i *annet ledd annet punktum*. Rettslig sett er det selskapet som har de rettigheter og forpliktelser som etter samarbeidsavtalen tilkommer de enkelte deltakerne. Selskapet svarer således for en forholdsmessig andel av interessentskapets driftskostnader og investeringer, og har på samme måte rett til uttak av statens forholdsmessige andel av produsert petroleum. Selskapet vil også fremtre som eier av en forholdsmessig andel av interessentskapets formuesmasse til enhver tid. Også i forhold til rettigheter og plikter etter petroleumsloven med forskrifter og tillatelser meddelt med hjemmel i regelverket vil selskapet stå i samme stilling som de andre deltakerne. Dette vil også i en del sammenhenger være av betydning i det interne forhold mellom deltakerne i interessentskapet, bl.a. på områder hvor ansvar i forhold til det offentlige eller tredjemann er lagt på rettighetshavergruppen som sådan, se f. eks. petroleumsloven § 5-4 tredje ledd, § 7-3 annet ledd, § 8-4 og § 10-8.

Annet ledd innebærer også at det normalt er forvalterselskapet som skal opptre utad og inngå de kontrakter med tredjemenn som vil inngå i den forretningsmessige forvaltning av statens deltakerandeler. Gjør selskapet bruk av forretningsfører ved utførelsen av sine forvalteroppgaver, vil det kunne tenkes at forretningsføreren opptrer utad overfor tredjemenn i eget navn og således etter alminnelige rettsregler får stilling som kontraktspart. I det interne forhold mellom selskapet og forretningsføreren vil imidlertid selskapet hefte.

Bestemmelsene i annet ledd må ses i sammenheng med forslaget § 11-3 hvorefter staten pålegges et alminnelig ansvar for forpliktelser som selskapet pådrar seg ved kontrakt eller på annen måte. At staten er ansvarlig for selskapets forpliktelser, har særlig betydning i forhold til de forpliktelser som følger av samarbeidsavtalene og av kontrakter med leverandører, samt kontrakter vedrørende transport av produsert petroleum.

Tredje ledd inneholder de sentrale regler for det økonomiske forhold mellom forvalterselskapet og staten. Disse reglene bygger på prinsippet om at staten forblir eier av deltakerandelene selv om forvalterselskapet utad er rettighetshaver. Virksomheten foregår derfor økonomisk sett for statens regning selv om de praktiske og rettslige forhold som inngår i virksomheten blir utført av forvalterselskapet på vegne av staten. Selskapet har således ingen egen interesse i forretningsdriften ut over å utføre forvaltningen på best mulig måte for staten som eier av SDØE. I samsvar med dette fastsettes det i *tredje ledd første og annet punktum* at inntektene og utgiftene som er å henføre til deltakerandelene er statens, og skal fremgå av et særskilt regnskap ført av selskapet. Utgiftene som følge av driftskostnader, investeringer m.v. skal dekkes ved bevilgninger fra staten. Også inntektene vil inngå i statsbudsjettet.

Forvalterselskapet skal heller ikke ha noen egen økonomisk interesse knyttet til selve utførelsen av forvalteroppdraget. Selskapet vil ikke ha krav på særskilt godtgjørelse fra staten for det arbeid som utføres ved ivaretagelsen av statens deltakerinteresser. Som det fremgår av *fjerde ledd* skal imidlertid sta-

ten bevilge de midler som trengs for å dekke selskapets egne driftskostnader, f. eks. utgifter til kontorlokaler, personell, honorar til forretningsførere m.v. Da selskapet ikke skal drive annen virksomhet enn det som følger av forvaltningen av statens deltakerandeler, vil selskapet heller ikke på annen måte drive egen økonomisk virksomhet.

Tredje ledd tredje punktum pålegger selskapet å føre særskilt regnskap for inntekter og utgifter som knytter seg til statens deltakerandeler. Bestemmelsene i bevilgnings- og økonomireglementet vil legges til grunn for dette regnskapet.

Fjerde ledd fastslår at staten skal bevilge midler til driften av selskapet.

Til § 11-3 Statens ansvar for selskapet

Første ledd første punktum innebærer at staten pålegges et generelt ansvar for selskapets forpliktelser. Staten skal svare for alle typer forpliktelser som er knyttet til selskapets virksomhet. Som følge av den store betydning kontrakter av betydelig økonomisk verdi har i petroleumsvirksomheten, har en imidlertid av hensyn til rettssikkerhet i kontraktsforholdene funnet grunn til å si uttrykkelig at bestemmelsen omfatter ansvar etter kontrakt.

Statens ansvar vil omfatte både den virksomhet som direkte kan knyttes til statens deltakerandeler, og den virksomhet som selskapet driver som forvalter av statens deltakerandeler. Selskapets forvaltervirksomhet vil være meget beskjeden sammenholdt med den virksomhet som knytter seg direkte til statens deltakerandeler. En har derfor ikke sett noe behov for å skille på dette punkt i lovteksten. Som det fremgår av forslaget § 11-2 fjerde ledd skal selskapets driftskostnader i alle tilfelle dekkes av staten.

Selskapet vil, i motsetning til Statoil som i dag forestår forvaltningen av SDØE, ha svært begrensede midler sett i forhold til hvilke forpliktelser det her kan bli tale om. Det er derfor praktisk sett helt nødvendig at staten er ansvarlig for selskapets forpliktelser dersom selskapet overhodet skal være i stand til å fremtre utad som rettighetshaver for statens deltakerandeler ved forvaltningen av disse. Det vises for så vidt til de innledende merknader til kapittel 11 og til merknadene til § 11-2.

Det angis i *første ledd annet punktum* at krav mot staten skal rettes til selskapet. Etter *første punktum* har staten ansvar for selskapets forpliktelser, men etter *annet punktum* må krav likevel rettes til selskapet. Eventuelle krav vil av praktiske grunner måtte håndteres av selskapet som forvalter deltakerandelene på vegne av staten. Etter omstendighetene vil håndteringen av krav i anledning av forvaltningen av statens deltakerinteresser omfattes av reglene om styrets foreleggelsesplikt etter forslaget § 11-7.

Annet ledd fastsetter at konkurs og gjeldsforhandling ikke kan åpnes i selskapet og at reglene om oppløsning og avvikling etter statsforetaksloven kapittel 10 skal gjelde så langt de passer. Staten vil være ansvarlig for selskapets forpliktelser også etter eventuell oppløsning og avvikling av selskapet, jf særlig statsforetaksloven § 51 og 53.

Til § 11-4 Låneopptak m.v.

Paragrafen fastsetter at forvalterselskapet ikke kan oppta lån eller stille sikkerhet uten Stortingets samtykke. Denne begrensningen i selskapets kompetanse må ses på bakgrunn dels av statens generelle ansvar for selskapets forpliktelser gjennom bestemmelsen i første ledd. Dessuten innebærer forslaget § 11-2 tredje og fjerde ledd at de midler som trengs til virksomheten knyttet til statens deltakerandeler og til selskapets egen forvaltervirksomhet, skal dekkes ved bevilgninger over statsbudsjettet, se merknadene til § 11-2. Selskapet vil derfor normalt ikke ha behov for å kunne ta opp lån eller stille sikkerhet. I den utstrekning det vil være behov for lån til virksomhet knyttet til statens deltakerandeler, vil det dreie seg om så vidt betydelige beløp at staten selv bør stå for låneopptaket. Lån til dekning av selskapets egne driftskostnader vil unntaksvis kunne bli aktuelt, og departementet forutsetter at en med Stortingets samtykke fastlegger rammer for slike låneopptak. Regler om låneopptak m.v. kan i tilfelle fastsettes i selskapets vedtekter.

Bestemmelsen er ment som en begrensning av den myndighet til å forestå forvaltningen av statens deltakerinteresser som selskapet ellers vil ha etter det regelverk som nå foreslås. Det følger av forslaget § 11-5 at aksjeloven § 6-33 vil komme til anvendelse dersom myndigheten overskrides.

Til § 11-5 Forholdet til aksjelovgivningen

Paragrafen bestemmer at selskapet er undergitt aksjeloven, herunder de særlige bestemmelsene om statsaksjeselskaper i aksjeloven §§ 20-4 til 20-6 for så vidt annet ikke er bestemt i eller i medhold av loven. Praktisk sett har dette sin største betydning ved at reglene om selskapsorganenes kompetanse og ansvar, samt om saksbehandling og beslutninger knyttes an til et regelverk som er vel kjent i forretningslivet og som tidligere er vel innarbeidet innenfor petroleumssektoren gjennom Statoils forvaltning av statens deltakerinteresser. Den någjeldende ordning har gjort det mulig å opprettholde en hensiktsmessig rollefordeling i forholdet mellom forvalterselskapets styre og statsråden som generalforsamling i selskapet. Departementet anser at det er ønskelig å videreføre den ordning som på denne måten er etablert. Reglene på dette området foreslås nå lovfestet i forslagets § 11-7 om foreleggelsesplikten. Bestemmelsene i § 11-7 må ses i sammenheng med de alminnelige reglene om statsaksjeselskaper i aksjeloven.

Departementet antar at det ut fra forvalterselskapets særlige oppgaver og stilling i norsk petroleumsvirksomhet vil være hensiktsmessig å lovfeste visse unntak fra aksjelovens regler og å lovregulere visse forhold som i alminnelige aksjeselskaper er overlatt til regulering på selskapsnivå. Det er således nødvendig formelt å lovfeste at staten etter forslaget § 11-3 skal svare for selskapets forpliktelser, jf. de innledende merknadene til kapittel 11 og merknadene til forslaget § 11-3. Også forslaget § 11-4 om låneopptak m.v. må vurderes i dette perspektiv.

De særlige bestemmelsene i forslaget §§ 11-6 og 11-7 om styrets oppgaver og foreleggelsesplikt er først og fremst begrunnet i behovet for visse særlige regler tilpasset de prinsipper for organiseringen av statsdeltakelsen og forvaltningen av de statlige deltakerinteresser som etter departementet syn hittil har vært fulgt og i praksis har vist seg å virke på en god måte. Departementet antar at en lovfesting av slike hovedelementer i den nye forvalterordningen vil bidra

til motvirke usikkerhet som ellers ville kunne oppstå når forvalterordningen overføres fra Statoil til et nytt forvalterselskap.

Til § 11-6 Styrets oppgaver

Første ledd pålegger styret en alminnelig plikt til å sørge for at deltakerandelene blir forvaltet best mulig på forretningsmessig grunnlag, se også merkna-dene til forslaget § 11-2. Dette følger i og for seg allerede av aksjelovens almin-nelige regler om styrets plikter. En ønsker imidlertid ved å ta en uttrykkelig bestemmelse inn i loven her, å gjøre det helt klart at det derimot ikke vil være styrets oppgave å se hen også til petroleumspolitiske målsetninger ved utførelsen av sine arbeidsoppgaver. For øvrig vil styrets oppgaver og plikter fremgå av aksjelovens alminnelige regler, jf. aksjeloven §§ 6-12 flg.

Forvaltningen av deltakerandelene skal skje på grunnlag av forretnings-messige prinsipper under iakttagelse og oppfyllelse av bestemmelser i vedtek-ter og instruks fastsatt av eier jf. innledende merknader til nytt kap. 11 i petroleumsløven. Retningslinjer for virksomheten kan også komme fra Stor-tinget. I praksis vil Stortinget med utgangspunkt i forslag og meldinger fra Regjeringen trekke opp rammen både for forvaltningen av statens eiendom og for ulike sider av norsk petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumspolitikken vil i realiteten måtte bli retningsgivende både for departementet og de selskaper som er aktive i norsk petroleumsvirksomhet, herunder forvalter-selskapet.

Forvalterselskapet vil selvsagt også ha plikt til å utføre sin virksomhet i samsvar med til enhver tid gjeldende lovgivning, særlig regler fastsatt i eller i medhold av petroleumsløven med tilhørende forskrifter. En har ikke funnet det nødvendig å ta inn noen særskilt bestemmelse i loven om dette. Tilsva-rende gjelder i forhold til instruks og forskrift fastsatt med hjemmel i forslaget § 11-10 og vedtak av generalforsamlingen i tilfelle som omhandlet i forslaget § 11-7.

Første ledd første punktum stadfester at styret har plikt til å påse at selska-pet holder seg innenfor fastsatte bevilgninger og fullmakter til den virksomhet selskapet forvalter, samt til selskapets egen virksomhet som forvalter. Eksem-pelvis kan selskapet ha fått fullmakt til å delta i prosjekter av en viss varighet og som følgelig vil få budsjettmessige konsekvenser over tid.

Spørsmål om kjøp, salg eller bytte av deltakerandeler vil håndteres i sam-svar med de regler som ellers gjelder disponering av statens eiendom. Styret pålegges i *første ledd annet punktum* en plikt til løpende å vurdere sammenset-ningen av porteføljen av deltakerandeler og å fremme forslag om endringer dersom det synes ønskelig. En avtale om overdragelse av deltakerandel skal skje etter fullmakt fra Stortinget. Ettersom forvalterselskapet har register-hjemmel til andelene, må selskapet medvirke i transaksjonen.

Annet ledd gir styret adgang til å engasjere forretningsførere for å ivareta deltakerandelene i de enkelte interessentskapene eller for å ivareta selskapets interesser på avgrensede forretningsområder. Utgangspunktet er at det nye forvalterselskapet når det gjelder kompetanse og kapasitet, ikke skal bygge opp en større administrasjon enn nødvendig for å fylle selve forvalteroppga-vene, herunder tilsynet med forretningsførernes utførelse av sine oppdrag.

Selskapet vil derfor ha behov for i stedet å gjøre bruk av nødvendig ekspertise utenfra.

Engasjement av egnede forretningsførere vil måtte skje ved avtale. Det kan engasjeres forretningsfører til å ivareta deltakerinteressene i et enkelt eller i flere interessentskap. Operatøren eller en av de øvrige deltakere kan benyttes som forretningsfører, men en kan også velge en som står utenfor rettighetshavergruppen. En tar sikte på å utarbeide standardvilkår for slike oppdrag.

Engasjerte forretningsførere utfører sine oppdrag på vegne av forvalterselskapet. Det er imidlertid fortsatt selskapet og dets styre som har det overordnede ansvar for å påse at forretningsførerene utfører sine arbeidsoppgaver på en tilfredsstillende måte. I samsvar med dette pålegger *annet ledd tredje punktum* styret plikt til å sørge for at det føres tilsyn med forretningsførernes utførelse av oppdragene. Dette kan bli en meget viktig og til dels omfattende oppgave.

Omfanget og grundigheten av tilsynet må tilpasses de ulike arbeidsoppgavene som forretningsføreren utfører for selskapet.

Til § 11-7 Styrets foreleggelsesplikt

Bestemmelsen er en videreføring av regler i Statoils vedtekter § 10, men det er foretatt enkelte endringer for å tilpasse den til en ny forvalterordning. Innholdet i og siktemålet med bestemmelsen er likevel i det alt vesentlige uendret. Bestemmelsen utvider generalforsamlingens styrings- og kontrollmulighet med selskapet i forhold til det som følger av aksjelovens bestemmelser. Den sikrer at staten har tilstrekkelig styring og kontroll med selskapets forvaltning av statens eierinteresser, jf. Grunnloven § 19. Paragrafen må også ses i sammenheng med stemmereglene i samarbeidsavtalene for interessentskapene der staten deltar gjennom forvalterselskapet, jf. merknadene til lovforslaget § 11-2 andre ledd.

Første ledd gir en oppregning av visse sakstyper som skal forelegges generalforsamlingen. Bokstav d krever for eksempel at prinsipper for engasjement av forretningsførere skal forelegges generalforsamlingen. Se også merknadene til §§ 11-2 og 11-6. Bestemmelsen innebærer ikke et krav om at den enkelte forretningsføreravtale forelegges for generalforsamlingen. Det er opp til generalforsamlingen å avgjøre hvilke fullmakter den vil gi styret, jf. fjerde ledd. Bokstav c fastslår at styret skal forelegge hovedtrekkene i neste års budsjetter for generalforsamlingen. Dette må tilpasses arbeidet med statsbudsjettet. Dette gjelder både budsjett for statens direkte deltakerandeler og for driften av selskapet. Det er imidlertid kun hovedtrekkene i budsjettene som skal forelegges generalforsamlingen. Selskapet vil flere ganger i løpet av året, som del av den alminnelige budsjettprosessen, måtte rapportere til departementet. Det er ikke nødvendig å innkalle selskapets generalforsamling i forbindelse med slik rapportering.

Annet ledd pålegger styret en mer generell plikt til å forelegge alle saker for generalforsamlingen som må antas å ha prinsipielle eller politiske sider av betydning eller som kan få vesentlige samfunnsøkonomiske eller samfunnsmessige virkninger. Det er styret som i første omgang må ta standpunkt til hvilke konkrete saker dette omfatter.

Tredje ledd gjelder spørsmål om bruk av statens særlige stemmerettigheter etter samarbeidsavtalene og eieravtalene der staten deltar gjennom forvalterselskapet. *Første punktum* relaterer seg til generalforsamlingsklausulen i tillatelser gitt før 1. september 1995 og krever at styret forelegger spørsmål om bruk av generalforsamlingsklausulen for generalforsamlingen før vedtak i styringskomiteen skal treffes. *Annet punktum* angår spørsmål om bruk av statens vetorett som angitt i petroleumsforskriften § 12 tredje ledd og gjelder tillatelser gitt etter 1. september 1995. Plikten til å forelegge disse sakene for generalforsamlingen utløses etter at vedtak er truffet i styringskomiteen i interessentskapet.

Fjerde ledd krever at styret underretter generalforsamlingen og krever at det kalles inn til møte i generalforsamlingen dersom det får til behandling en sak som omfattes av paragrafens tre første ledd. Bestemmelsen presiserer at generalforsamlingen ikke er bundet av styrets forslag til vedtak i den aktuelle saken. Generalforsamlingen kan velge om den vil tilta seg avgjørelsesmyndighet ved å instruere styret om behandlingen av en bestemt sak. Reglene om foreleggelsesplikten må holdes adskilt fra bestemmelsene i aksjeloven § 20-5, som i statsaksjeselskaper legger de praktiske gjøremålene ved selve møteinnkallingen m.v. til departementet.

Hovedregelen, dersom en ser bort fra tredje ledd annet punktum, er at generalforsamlingen skal informeres før vedtak i saken treffes av styret. *Femte ledd* gir likevel styret kompetanse til å fatte vedtak i saker som materielt omfattes av foreleggelsesplikten dersom det ikke har vært mulig å forelegge saken for generalforsamlingen på forhånd. Bestemmelsen krever at generalforsamlingen straks underrettes om vedtak i styret i slike tilfeller. Også i slike saker kan bruk av vetorett bli aktuelt.

Foreleggelsesplikten forutsetter, på samme måte som aksjeloven §§ 5-8 og 5-10, at det er styret som har initiativplikten overfor generalforsamlingen. Formålet er at generalforsamlingen skal gis anledning til å vurdere viktige og prinsipielle saker før bindende vedtak treffes, ikke nødvendigvis at avgjørelsen også skal treffes av generalforsamlingen. Denne plikten til å forelegge kommer i tillegg til styrets alminnelige informasjonsplikt overfor generalforsamlingen etter aksjelovens bestemmelser. Det kan i den forbindelse særlig vises til den informasjon som skal gis i forbindelse med årsoppgjør, konsern-oppgjør m.v., jf. aksjeloven § 5-5. Det er grunn til å understreke at også saker som omfattes av foreleggelsesplikten håndteres innenfor selskapets styrende organer som forretningsmessige saker, det vil si av selskapets generalforsamling, og ikke av departementet som offentlig myndighet.

Det vises også til omtalen av foreleggelsesplikten foran i kap. 3.8.

Til § 11-8 Årsberetning og årsregnskap

Bestemmelsen gir regler om selskapets regnskapsføring.

Inntekter og utgifter som er knyttet til statens deltakerandeler vil være omfattet av statens bevilgningssystem. Selskapet skal føre eget regnskap for statens deltakerandeler. Dette reguleres nærmere av bevilgningsreglementet og økonomireglementet. Årsberetningen skal gi oversikt over statens deltakerandeler som forvaltes av selskapet med tilhørende ressursregnskap. Årsberetning og årsregnskap skal avgis samtidig.

Selskapet skal også avgi årsberetning og årsregnskap for sin egen virksomhet i henhold til reglene i regnskaps- og aksjelovgivningen. Dette skal i henhold til aksjeloven § 5-5 behandles på selskapets ordinære generalforsamling.

Til § 11-9 Forholdet til forvaltningslovens bestemmelser m.v.

Paragrafen fastsetter at forvaltningsloven og offentlighetsloven ikke gjelder for selskapet. Dette ville antakelig ha fulgt av virkeområdet til de aktuelle lovene uansett, men det antas at det er hensiktsmessig med klargjørende bestemmelser om unntak.

Til § 11-10 Instruks. Utfyllende bestemmelser

Første ledd fastslår at departementet kan fastsette en instruks for selskapets utførelse av forvalteroppgaven.

Generalforsamlingen kan, allerede i kraft av å være selskapets øverste myndighet, jf aksjeloven § 5-1 første ledd, gi instruks til selskapet i egenskap av å være selskapets eier.

I forhold til forvalterselskapet representerer departementet også staten som eier av SDØE-andelene og dermed som oppdragsgiver for forvalterselskapets oppdrag som går ut på å forvalte disse andelene. Også i denne relasjonen vil det være aktuelt for departementet å fastsette instruks for selskapet.

Annet ledd fastslår at Kongen ved enkeltvedtak eller forskrift kan fastsette bestemmelser til gjennomføring, utfylling og avgrensning av bestemmelsene i dette kapitlet.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement)

I

I lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endringer:

1. Nytt kapittel 11 skal lyde:

Kapittel 11 Forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement

§ 11-1 Statens deltakelse i petroleumsvirksomhet

Staten deltar i petroleumsvirksomhet etter denne lov ved at staten forbeholder seg en fastsatt andel i tillatelse gitt i medhold av denne lov og i det interessentskap som opprettes ved samarbeidsavtale i henhold til tillatelsen.

Kongen kan bestemme at staten skal delta i virksomhet etter loven her på annen måte enn nevnt i første ledd, og at staten skal delta i annen virksomhet som har tilknytning til virksomhet etter loven her. I så fall gjelder bestemmelsene i kapitlet her tilsvarende så langt de passer, med mindre annet er særskilt fastsatt av Kongen.

§ 11-2 Forvalterselskapet

De forretningsmessige forhold vedrørende deltakerandeler som staten eier eller forbeholder seg, skal ivaretas av et aksjeselskap som eies av staten alene.

Selskapet skal være rettighetshaver for de deltakerandeler det forvalter på vegne av staten. I det enkelte interessentskap skal selskapet ha rettigheter og plikter som deltaker i henhold til samarbeidsavtalen og for øvrig ha rettigheter og plikter som rettighetshaver etter regler gitt i eller i medhold av loven her med tilhørende forskrifter.

De inntekter forvaltningen av deltakerandelene gir, tilhører staten. De driftskostnader, investeringer og andre utgifter som belastes eller gjelder forvaltningen av deltakerandelene, dekkes ved bevilgninger fra staten. Selskapet skal føre særskilt regnskap for inntekter og utgifter som gjelder deltakerandelene.

Midler til driften av selskapet bevilges av staten.

§ 11-3 Statens ansvar for selskapet

Staten er direkte ansvarlig for de forpliktelser selskapet pådrar seg ved kontrakt eller på annen måte. Krav mot staten skal rettes til selskapet.

Konkurs og gjeldsforhandling etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) kan ikke åpnes i selskapet. Reglene om oppløsning og avvikling etter lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak (statsforetaksloven) kapittel 10 gjelder så langt de passer.

§ 11-4 Låneopptak m.v.

Selskapet kan ikke oppta lån eller stille sikkerhet uten Stortingets samtykke.

§ 11-5 Forholdet til aksjelovgivningen

Selskapet er undergitt lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven), herunder bestemmelsene om statsaksjeselskaper, med mindre annet følger av loven her.

§ 11-6 Styrets oppgaver

Styret skal sørge for at deltakerandelene blir undergitt forsvarlig forvaltning i samsvar med forretningsmessige prinsipper og fastsatte bevilgninger og fullmakter til selskapet og den virksomhet det forvalter. Styret skal også vurdere sammensetningen av porteføljen av deltakerandeler og eventuelt fremme forslag til generalforsamlingen om mulige endringer.

Styret kan engasjere forretningsførere til å utføre forvalteroppgavene i det enkelte interessentskap. Styret kan også engasjere særskilte forretningsførere for avgrensede forretningsområder. Styret skal sørge for tilfredsstillende tilsyn med utførelsen av de arbeidsoppgaver som overlates til forretningsførere.

§ 11-7 Styrets foreleggesplikt

Styret skal forelegge følgende saker for generalforsamlingen:

- a) planer for kommende år, samt perspektiver på mellomlang sikt og vesentlige endringer i noen av disse,
- b) planer om prosjekter av vesentlig betydning for statens deltakelse i virksomhet etter loven her,
- c) hovedtrekk i budsjetter for kommende år,
- d) prinsipper for engasjement av forretningsførere,
- e) årsberetning og årsregnskap for statens deltakerandeler som nevnt i § 11-8.

Styret skal i tillegg forelegge for generalforsamlingen alle saker som må antas å ha prinsipielle eller politiske sider av betydning eller som kan få vesentlige samfunnsøkonomiske eller samfunnsmessige virkninger.

Dersom styringskomiteen i et interessentskap skal avgjøre en sak som omfattes av særlige stemmereglene med rett for selskapet til å avgi stemme etter vedtak i generalforsamling, skal styret forelegge saken for generalforsamlingen før selskapet avgir stemme i saken. Har styringskomiteen fattet

Om lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement)

vedtak som vil være i strid med vilkår og krav i tillatelsen som gjelder statens utvinningspolitikk eller finansielle interesser, skal styret forelegge saken for generalforsamlingen.

Styret skal underrette departementet om saker som etter første til tredje ledd skal forelegges generalforsamlingen, og kreve at denne blir innkalt. Generalforsamlingen avgjør om den vil ta styrets fremlegg etter paragrafen her til etterretning eller godkjenne eller endre det.

Styret kan treffe vedtak i saker som omfattes av paragrafen her dersom det ikke har vært mulig å forelegge saken for generalforsamlingen på forhånd. Generalforsamlingen skal straks underrettes om slikt vedtak.

§ 11-8 Årsberetning og årsregnskap

Styret skal avlegge regnskap for inntekter og utgifter som gjelder statens deltakerandeler. Styret skal også avgi årsberetning med oversikt over de deltakerandeler selskapet forvalter med tilhørende ressursregnskap.

§ 11-9 Forholdet til forvaltningslovens bestemmelser m.v.

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) og lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven) gjelder ikke for selskapet.

§ 11-10 Instruks. Utfyllende bestemmelser

Departementet kan fastsette instruks for selskapets utførelse av forvalteroppgaven etter loven her, herunder fastsette regler om tillitsvalgte og ansattes taushetsplikt.

Kongen kan ved enkeltvedtak eller forskrift fastsette bestemmelser til gjennomføring, utfylling og avgrensning av bestemmelsene i dette kapitlet.

2. Någjeldende kapittel 11 blir nytt kapittel 12.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Kongen kan fastsette overgangsbestemmelser.
